

Štyridsaťšesť
stupňov doby
ľadovej

Anna Šúňová

ÚVOD

Túto knihu je ťažké zaradiť do jednej škatuľky. Je to sci-fi? Áno. Je to fantasy? Tiež. Je to absurdno, ktoré si z bežného dňa robí trampolínu a skáče do časov, ktoré spolu nemajú nič spoločné – kým ich neprepojíte bránou? Určite.

Všetko, čo budete čítať, nevzniklo pri pracovnom stole, ale v podvedomí. Sedem nocí po sebe sa mi snívali príbehy – ucelené, detailné, so scénami, ktoré som si ráno pamätala do posledného pohybu. Každá noc bola iná, a predsa na seba nadväzovali. Začalo to v obyčajnej drevenej chate na dovolenke a skončilo v centrálnom meste všetkých časových brán, kde sa rozhoduje o osude stoviek svetov.

Čitateľ sa tak stáva svedkom zvláštneho preludu, ktorý preskakuje medzi minulosťou, prítomnosťou a budúcnosťou, medzi doby ťadovej a kyberpunkovou stanicou, medzi mamutím mäsom a neónovými billboardmi. A v strede toho všetkého stojí rodina – možno ako poslední ľudia, ktorí ešte veria, že aj v absurdne popretkávaných svetoch musia existovať pravidlá.

Či to celé dáva zmysel? Možno nie. Ale sny si na logiku nikdy nepotrpeli.

*Venované milovaným deťom Romankovi, Baške,
manželovi Romanovi a mojim drahým rodičom.*

Niekde na Zemi, august 2025

1. KAPITOLA – CHATA NA KONCI ČASU

Drevená chata sa rozprestierala na svahu, pevná, mohutná, akoby tam stála stáročia. Z jej bokov sa tiahli balkóny a terasy, z ktorých bol výhľad na kopce a husté zelené lesy. Na jednej z tých terás sa nachádzala reštaurácia – jednoduché drevené stoly, stoličky ošúchané rukami turistov a šum rozhovorov miešaný s klopkaním príborov o tanieri.

Rodina Šušňovcov sedela pri stole pri zábradlí. Roman si vychutnával pivo, Baška sa opierala o operadlo a nechala si na tvár dopadať slnko, Romik ťukal do mobilu a Anička sa rozhliadala po okolí. Z výhľadu na les sa jej vždy uvoľnilo srdce – zelená bola jej farba pokoja.

No zrazu sa jej zdalo, že ten pokoj sa mení na niečo dusivé. Vzduch bol akoby hustejší, horúcejší.

„Baši, chod' sa prosím pozrieť na vonkajší teplomer,“ požiadala dcéru.

Baška zmizla za rohom a po chvíli sa vrátila s okrúhlymi očami. „Štyridsaťšesť stupňov,“ vyriekla neveriacky.

Anička sa otočila k lesu. „Pozri sa na tie stromy... sú úplne suché. To je z toho tepla,“ prehovorila, cítiac neprijemné chvenie.

Roman sa uškrnul. „Za to môžu Američania. Ovládajú počasie.“

„Prosím ťa, nehovor hlúposti,“ odbila ho Anička, no úzkosť jej v hlase neustúpila.

Romik, ktorý zatiaľ mlčal, zodvihol mobil. „Mami, včera som fotil ten výhľad.“ Otočil displej k ostatným. Na fotografii les žiaril čerstvou zeleňou. Dnes však bol rovnaký svah vyprahnutý, listy skrútené a hnedé.

Ich pohľady sa stretli a ticho medzi nimi zhustlo.

Vo vnútri chaty bolo ešte dusnejšie než vonku. Ani steny z masívneho dreva nevedeli zadržať páľavu. Anička prešla chodbou a zbadala ho – muža, starého, so sivými, mastnými vlasmi a nepekným úsmevom. Stál tesne za Baškou, keď sa ešte pred chvíľou pozerala na teplomer, a bez varovania jej siahol na zadok.

„Ešte raz sa jej dotkneš a poviem tvojej žene aj polícii, čo si zač,“ zasyčala Anička a v očiach jej zaiskril hnev.

Chlap sa zarazil, potom potichu odvrkol a zmizol, krívajúc za roh.

Keď sa zotmelo, Roman navrhol: „Poďme sa prejsť. Možno sa už ochladilo.“

Pred chatou sa tiahla kamenná cesta, úzka, ale pevná, lemovaná kamennými domami s drevenými okenicami. Viedla priamo, akoby bez konca, a niekde v diaľke, na malej čistinke, stál starý stan – šapitó z hrubej kože.

„To je vraj historické, dvesto rokov staré, Cirkus Historical,“ vysvetľoval Roman s iskrami v očiach. „Vraj tam púšťajú ľudí aj v noci.“

Cesta ich viedla ďalej a teplota klesala.

„Sedemnášť stupňov,“ zahlásil Romik po pohľade na mobil.

Roman pokrútil hlavou. „To nie je normálne, aby tak klesla teplota za pár hodín. Američania majú stroj na počasie, hovorím vám.“

Baške sa chlad zarezával do kože a Anička si pretiahla ruky cez hrud'. Keď dorazili k šapitó, teplomer ukazoval štrnásť stupňov – a stan bol zatvorený.

Vrátili sa späť rýchlejšie, ale chlad ich dobiehal. Keď otvorili dvere do chaty, bolo tam len osem stupňov.

Baška v izbe prestrihovala posteľné prádlo manikúrovými nožničkami, vytvárala provizórne prikrývky. Roman medzitým nasekal drevené stoličky na kúsky a hádzal ich do plechového hrnca.

„Zalejeme to Pepom,“ povedal rozhodne a siahol po Aničkinej knihe Sherlock Holmes – Pes Baskervillský.

„Nie!“ protestovala, ale chlad bol neúprosný a nakoniec kniha skončila medzi drevom.

Dvere sa s rachotom rozleteli. V nich stál mohutný, chlpatý muž s kyjakom – a s pohľadom priamo z inej éry.

„Huga buga!“ zreval.

Baška bez váhania odpovedala: „Huga buga buga.“

Anička len vytreštila oči. „Odkedy... to vieš?“

„Na škole sa učíme neandertáľčinu. Ale ty ma nikdy nepočúvaš, mami,“ povedala Baška chladne.

Po krátkej výmene v jazyku, ktorý Anička nikdy nepočula, Baška preložila: „Chce sa s rodinou zohriať pri ohni.“

Za ním stáli žena a malé, asi päťročné dieťa – všetci v kožušinách, s tvármi drsnými, ale očami zvedavými.

Roman im ukázal, ako založiť oheň. Neandertálec doniesol obrovský kus mäsa s kosťou. „Mamutie,“ preložila Baška.

Anička sa zasmiala. „To nie je možné.“

Romik vytiahol mobil. Signál nebol, Wi-Fi zmizla. Na obrazovke svietil dátum: 14. august – 8827 pred n. l.

Roman sa pousmial tým svojím spôsobom, keď mal pocit, že mal pravdu od začiatku. „Hovoril som vám... za to môžu Američania.“

2. KAPITOLA – ŠEV NA OBLOHE

Noc bola krehká a ostrá. Studený vzduch sa v izbe prelieval ako voda; každý dych mal tvar, ktorý sa dal takmer vidieť. Oheň v plechovom hrnci prskal, dym sa točil do sivých stužiek a miešal sa s vôňou spáleného dreva, laku zo stoličiek a náznaku prezretej kože, ktorú priniesli neandertálcami.

Anička sa nechcelo spať. Ležala pod provizórnou prikrývkou, ktorú Baška ušila zo zvyškov posteľného prádla, a počúvala – praskanie žeravých uhlíkov, tichý šepot vetra v škárach okien, pomalé, pokojné dýchanie malej chlpaté dievčinky, ktorá sa navinula pri ohni a položila si hlavu na kožušinový vak. Roman chrúmal kus ohriateho mäsa a občas si odfrkol; Romik si prikladal studené prsty k obrazovke mobilu, hoci ten už dávno prešiel do módu mŕtvej, bezčasovej kalkulačky.

Neandertálec – ktorému Baška začala hovoriť krátko „Ghr“ podľa zvláštneho, hrdelného zvuku, ktorý vydával na znamenie súhlasu – si ohmatával plameň s posvätnou bázňou. Anička si všimla, že vždy, keď sa oheň rozprihol, Ghr zdvihol oči k nebu, akoby tam hore bývala odpoveď. Jeho žena sedela mlčky, no nie placho – skôr sústredene, ako by aspoň ona tušila, že oheň je výmena, nie dar: teplo za čas, drevo za noc.

„Zhodou okolností,“ zamrmal Roman, „si Američania postavili niekde tu anténu na ovládanie počasia.“

„Roman,“ povedala ticho Anička, „skús to na jednu noc nepokaziť.“

On sa len usmial tým svojím úsmevom, ktorým zakrýval strach. Všetci ho mali, ten strach – len ho niesli inak: Romik ho meral v percentách batérie a sile signálu, Baška v počte slov, ktoré dokázala v novom jazyku zložiť, Anička v dĺžke objatia, ktoré venovala pohľadom – a Roman v žartoch.

Nad ránom ich prebudil zvláštny zvuk – nie hukot vetra, nie dunenie búrky. Skôr niečo ako hlboké, vrúbkované chvenie, tón, ktorý nebolo počuť ušami, ale chrbticou. Všetci štyria sa posadili naraz. Ghr zodvihol hlavu a dych sa mu zrýchlil; jeho žena pritisla dcéru k sebe. Oheň v hrnci vyhasínal.

„Počujete to?“ šepol Romik.

Aničke prebehla hlavou zvláštna myšlienka: že svet nie je celistvý, ale zošitý – a že niekto práve prechádza prstom po šve.

Vyšli na terasu. Obloha bola modro-ocelová, s nízkym bledým slnkom, ktoré ešte nevedelo zohriať, len svietiť. A potom to uvideli: v diaľke, ďaleko nad kopcami, sa vznášal úzky biely pás – ako prasklina v skle. Nebol to oblak. Nebola to ani hmľa. Skôr trhlinka, zošikmená, prebiehajúca kamsi ponad údolie, a pri nej – jemné mihotanie, akoby spoj medzi dvoma priesvitnými fóliami niekto ledabolo prežehlil.

„To je ono,“ povedal Roman s uneseným výdychom.
„Šev. A za ním americká základňa.“

Aničke myklo kútikom, ale nepovedala nič. Mala pocit, že ak vysloví jedno racionálne slovo, obraz praskne a svet sa rozhodí na súčiastky.

Baška zašepkala: „Ghr hovorí, že tamtadiaľ chodia blesky. A že keď prídu blesky, zmení sa vzduch.“
Znova zašumel ich zvláštny dialóg; Baška naklonila hlavu, občas sa pousmiala, akoby jej ten jazyk otváral v hlave úplne nové dvere. Potom preložila: „Hovorí, že včera večer sa otvorila veľká svetlá brána. A že tie brány sa objavujú tam, kde sú staré cesty.“

Aničke sa vybavila tá kamenná ulička s domami – pevným krokom vybudovaná línia, ktorá viedla priamo k šapitó. Staré cesty... no ktoré sú staršie? Tieto z ich „dovolenky“ či tie, po ktorých kedysi chodili lovci a stáda? Alebo je „staré“ len to, čo si pamätá zem?

„Musíme ísť k šapitó,“ povedal Roman. „Keď je to brána, tak tam.“

„Idem s tebou,“ prikývol Romik.

Aničke stiahlo hrud'. „Pôjdem všetci. Ale pomaly. Najprv si spravíme teplé odevy.“ Pozrela na Bašku. „Máš pravdu, mala som ťa viac počúvať. Budeš pre nás tlmočiť. A dnes budem počúvať naozaj.“

Baška len krátko kývla. V jej očiach sa mihla spokojnosť – malý, tichý plamienok uznania, ktorý tak dlho čakala.

Doobeda sa premenilo na dielňu. Zo závesov urobili hrubé šály, z plachiet provizórne pončá, Roman vytrhol z jednej skrine dvere a premenil ich na sane – pripevnil k nim dve nohy zo stoličiek a nábytkové koľajničky. Ghr nad tým fascinovane hmkal. Jeho žena im priniesla kožku – malý kus srst'ou zvonka, suchou kožou zvnútra – a ukázala Baške, ako ju viazať okolo krku tak, aby teplo neuniklo. Malá chlpatá dievčinka si medzičasom začala písať prstom do prachu znakmi, ktoré neboli detské – kruhy, čiary, päť bodiek v rade, dva prekrížené trojuholníky. Anička sa pristihla, že si tie tvary pamätá, akoby ich poznala z nejakej inej knihy, ktorú ešte nečítala.

„Pôjdeme teraz,“ povedala napokon. „Ak je to brána, nechceme prísť neskoro.“

„A ak je to pasca?“ namietol Romik – nie vážne, skôr aby skontroloval, či mama ešte drží opraty.

„Tak sa poučíme rýchlo,“ povedala. „Ale spolu.“

Vyrazili po kamennej ceste. Studený vietor rezal do líc, no deň bol jasný a tiché praskanie drobných kúskov ľadu pod nohami malo zvláštnu hudobnosť. Domy lemujúce cestu pôsobili ako opak – včera turistická drevenica, dnes staré, hrboľaté múry, no priamy smer cesty zostal. Zrazu sa všetkým zdalo, že poznajú rytmus tejto uličky – ako keby už tadiaľ kráčali stokrát, len si to nepamätali.

Šapitó stálo na čistinke, presne tam, kde včera. Lenže nebolo totožné. Nebola to turistická atrakcia so zamatovým nápisom „Cirkus Historical“. Bol to

obrovský kožený stan zbiehajúci sa do vysokého hrotu, pletený z hrubých zvieracích šliach, kotvený kolmi z mamutej kosti. Koža mala farbu starej jantárovej živice a odrážala svetlo zvláštnym perleťovým spôsobom – akoby pamätala slnko pred tisícročím a teraz ho pomaly vracala späť.

„Pozri,“ zašepkal Romik a ukázal prstom hore. Na vrchole stanu, tesne pod hrotom, bol vyrezaný znak – presne tie dva prekrížené trojuholníky, ktoré kreslilo dievčatko do prachu. Pod nimi päť bodiek.

„To je ich písmo?“ pýtala sa Anička skôr seba než Bašky.

„Ghr vraví, že je to ‘pešť neba’,“ preložila Baška. „Znak miesta, kde obloha niekedy... ako hovorí... ‘cvakne’. Keď cvakne, príde lov, alebo ľad, alebo oheň, alebo cudzinci.“

„Cudzinci,“ zopakoval Roman a snažil sa pôsobiť odvážne. „To by sme boli my.“

Pristúpili bližšie. Stan bol zatvorený koženou oponou zvnútra preskladanou na viac vrstiev. Baška sa dotkla švu – a zadržla dych. „Je teplý,“ povedala prekvapene. „Nie od slnka. Je to iné teplo.“

Aničke prebehlo telom známe chvenie – ten istý tonálny pocit zo svitania. Ako hudba bez zvuku. Pozrela na chlapcov. „Ideme dnu pomaly. Ak sa niečo stane, držíme sa za ruky.“

Roman prikývol, Romik si stisol mobil do dlane, hoci vedel, že mu nepomôže. Ghr zastal na prahu a

sklonil hlavu; jeho žena si privinula diet'a. Boli to ich dvere, ale brána bola všetkých.

Aničkine prsty vošli do koženého záhybu – a svet spravil to „cvak“.

Nebola to tma, nebolo to svetlo. Skôr prechod, tenká vrstva medzi: chvíľa, v ktorej si telo uvedomí vlastnú váhu aj jej zrušenie. Nohy nestihli spadnúť, ruky sa nestihli vystreliť; trvalo to dlhšie než mrknutie a kratšie než výdych.

Potom tam boli.

Vnútri stanu viseli desiatky kožených pruhov s vyrezanými znakmi. Niektoré pripomínali zvieratá, iné obrysy krajiny, ďalšie – aby to bolo ešte čudnejšie – vyzerali ako schémy. Akoby jednoduché elektrické obvody pre niekoho, kto nepozná elektrinu. Bodky, línie, uzly. V strede stanu stál kruh z vyhladených kameňov, v ktorom ležal okruhliak čierny ako sadze – a predsa priehľadný, keď sa naň človek pozrel pod správnym uhlom.

„To je ako obsidián,“ vydýchla Anička. „Ale... priehľadný?“

Romik kľakol a nahol sa nad kruh. V kameni sa odrážali ich tváre – ale nie celkom. Anička si všimla, že v jej odraze chýba pramienok vlasov, ktorý si ráno zopla dozadu. V Romanovom odraze bolo pivo, ktoré večer nedopil. V Baškinom – malé tetovanie, ktoré nemala. V Romikovom – signálne pružky v hornom rohu obrazovky.

„To nie je zrkadlo,“ šepol. „To je... možnosť.“

„Možnosť čoho?“ spýtal sa Roman.

„Že sa stalo aj to, čo sa nestalo. A nestalo sa to, čo sa stalo,“ odpovedala Anička, kým si ešte dovolila veriť, že slová pomáhajú.

Baška sa dotkla obsidiánu končekom prsta. Kruh z kameňov sa jemne rozozvučal – tou chrbticovou hudbou – a kožené pruhy po obvode sa rozkolísali. Na okamih sa medzi nimi mihli obrazy: zelený les zo včerajška, chata s klimatizáciou, sneženie v lete, neznáma rieka plná úlomkov ľadu, a – na zlomok sekundy – žiarivé veľkomesto za sklom, cez ktoré prechádzali ľudia v bundách so svietiacimi pruhmi.

„Videli ste to?“ skríkol Romik. „To mesto!“

„Američania,“ povedal Roman, no bolo v tom viac úžasu než žartu.

„Nie Američania,“ povedala potichu Baška. „Ľudia. Z iných možností.“

Zrazu sa koža stanu napla, akoby cez ňu niekto prešiel rukou zvonka. Šev sa zahrial, obsidiánový kameň stíchol, obrazy zhasli. V tichu bolo počuť – kroky. Ťažké, opatrné, mnohohlasé. Niekto prichádzal k stanu.

„To sú jeho ľudia,“ pošepkala Baška, keď k nim dobehol Ghr a prudko, naliehavo gestikuloval. „Druhý kmeň. Vraj ‘lovci brán’. Chcú ten kameň.“

„Prečo?“ spýtala sa Anička.

„Lebo keď ho vezmú, brána sa nepohne. Zostane, kým ju nevymenia. A oni vraj vedia chodiť tam i

späť... a berú,“ preložila Baška a s námahou hľadala správne slová, „berú horúce blesky zo sveta, kde horúco nikdy nekončí.“

Roman sa prudko otočil na Aničku. „Tepló. Naša horúčava. Ten výhľad včera, suché stromy... Ak niekto ‘berie horúco’, môže ho aj sypať inde. Nie je to...“

„Nie sú to Američania,“ dokončila Anička namiesto neho, ale v hlase mala rovnaký trpký úsmev. „Je to cirkus. Historický. Len opačne. Nie atrakcia, ale mechanizmus. Putovná brána, ktorá premiestňuje počasie a možnosti.“

Kroky sa priblížili. Siluety sa premietli cez koženú stenu – vysoké ramená, dlhé oštepý, zopár kyjakov, kožušinové kapuce. Neboli to návštevníci, boli to povolání. A išli si po svoj kameň.

Roman urobil to, čo robil vždy, keď sa chystal do boja – aj keď teraz nešlo o päste, ale o rozhodnutie. Postavil sa k okraju kruhu, chytil drevenú palicu, ktorou doteraz posúvali polená v ohni, a kývol na Romika. „Keď to chytia, možno sa to celé zavrie. Možno už neprejdeme. A možno...“ zlomil vetu, pretože možností bolo priveľa.

„Možno to len skrotia,“ povedala Anička. „A budú si brať, kedy chcú.“ Pozrela na Bašku. „Ako sa povie: ‘Chceme hovoriť. Nie brat’?“

Baška zatvorila oči a prebehla si v hlave cudzie zvuky, ktoré sa jej už začali ukladať do sietí. Potom zodvihla bradu a silno, jasne, znelým hrdelným hlasom povedala: „Ghra nah! Hah ugo—nah! Hah!“

Zvuky vonku stíchli. Opona sa nadvihla.

Vošli traja. Neboli to Ghr-ovi – mali iné tetovania, okolo krku kožené obruče posiate malými zubami, ktoré zvonili pri každom kroku. Vodca mal na čele namaľovanú päťbodku, pod ňou prekrížené trojuholníky. Jeho pohľad prešiel po kruhu, po kameni, po ľuďoch – a zastavil sa na Baške.

Prehovoril. Baška počúvala a tlmočila po vetách, najprv opatrne, potom istejšie: „Pýtajú sa, odkiaľ sme padli. Vraj ‘z letného sveta, ktorý je chorý’. Že teplá sa pália do listov a voda sa mení na paru. Berú ho vrah sem, aby sa iné svety... ochladili. Vraj je to spravodlivé.“

„Spravodlivé pre koho?“ povedala Anička a cítila, ako sa jej hnev vracia, ten hnev, ktorý poznala zo školských chodieb a z malých nespravodlivostí sveta, ktoré dokázali bolieť viac než tie veľké.

Baška preložila, prisypala vlastné: „Hovorím im, že keď vezmú naše horúco, zostane po ňom diera. A že v tej diere sa nájde, čo tam nepatrí. Starec, čo siaha na dievčatá. Mamut v kuchyni. Suché stromy včera, ľad dnes.“

Vodca lovcov brán priročil k obsidiánu a položil naň dľaň. Kameň na okamih blikol – obrazom ohňa premeneného na vodu, vody na ľad, ľadu na vietor, vetra na prach, prachu na ticho.

Aničke napadlo, že keď bol svet mladý, fyzika bola ešte poézia.

„Čo ak to vieme urobiť inak?“ povedala nahlas. „Čo ak bránu viete nechať otvorenú a byť... správcami, nie zlodejmi?“

Baška sa pustila do prekladu; jej hlas mal ťah, ktorý v cudzej reči predtým nemala. Vodca počúval, jeho muži sa dívali na Aničku, Romika, Romana, Bašku – a možno aj cez nich, na stovky iných, ktorí raz prišli a odišli.

„Chcú výmenu,“ povedala Baška napokon. „Niečo, čo im necháme, a oni za to nechajú bránu nastavenú tak, aby sa dá prejsť späť – ale len raz za deň. Vraj ‘cyklus slnka, cyklus cesty’.“

„Čo chcú?“ spýtal sa Roman.

Baška sa pozrela na mamu, potom na Romika, a napokon – takmer previnilo – na plechový hrniec, v ktorom dohorievalo drevo a medzi uhlíkmi sa dali rozoznať rozmočené, opálené listy z knihy.

„Pýtajú si naše slová,“ zašepkala. „Knihu. Aj keď je už... polovica v dyme. Nie slová v zvuku. Slová v talónoch papiera. Vraj slová sú oheň, ktorý ide sám. Oheň, čo vie horieť, aj keď neprídu blesky.“

Roman si skrčil ramená a pozrel na Aničku: „Pes Baskervillský pôjde do dejín.“

„Už je v nich,“ povedala ticho. Podišla k hrncu, vybrala zvyšné listy – niektoré iba očadené, iné popukané na krajcoch, no stále čitateľné riadky, stále tvary viet, ktoré niekto pred sto päťdesiatimi rokmi zložil a poslal do sveta.

Otočila sa k vodcovi a podala mu zväzok. On knihu nevedel čítať – ale vedel ju vážiť. Zvýšil obočie, prešiel palcami po okrajoch, započúval sa do šuchotu papierov – a prikývol. Potom položil dľaň na obsidián a dvihol k nej zrak. V jeho pohľade bolo menej dravosti, viac rešpektu.

„Raz za deň,“ povedala Baška pevne. „Brána prechodu. Dnes, keď slnko padne.“

„A vy?“ spýtal sa Romik. „Prejdeme všetci?“

„Ak budete chcieť,“ preložila Baška, „ale kým prejdeme, je treba nastaviť cesty. Vraj staré cesty musia viesť. A tie nové – musia počúvať.“

Aničke prebehla hlavou mapa: kamenná ulica, stan, brána, chata. Pochopila. „Cesta je nielen z kameňov,“ povedala. „Je aj z rozhodnutí.“ Pozrela na Romana. „A aj z tvojich vtipov, nech to znie akokoľvek.“

„Vtipy držia ľudí pokope,“ odvetil. „Aj mosty.“

Zvyšok dňa bol zvláštny: pracovitý, tichý a napätý. Lovci brán s Ghrovým kmeňom (ukázalo sa, že oheň a brány sú v krehkom mierovom spoľužití) vystužili švy stanu ďalšími koženými pruhmi, obsidián zľahka posunuli v kamennom kruhu, akoby nastavovali kompas. Roman s Romikom vymysleli znak, ktorý by sa dal zanechať i v ich „svete“ – strom nakreslený deviatimi čiarami, tri korene, tri vetvy, tri plody – aby, ak by raz niekto ďalší prešiel, vedel, že tu už

boli. Anička s Baškou urobili z plachiet a kožušín sadu teplých vakov, ktoré by sa dali niesť cez prah.

Keď sa slnko skotúľalo k okraju kopcov, vzduch znova začal vibrovať. Šev na oblohe sa rozťahol do jemnej bielej jazvy. Ghr položil ruku na Romanovo rameno – gesto, ktoré nepotrebovalo jazyk. Vodca lovcov priložil dlaň k obsidiánu a kývol Baške. „Ty,“ naznačil. „Povedz smer.“

Baška pristúpila ku kruhu. Dýchala pomaly. V tom tichu, ktoré nesie zmysel, vyslovila po svojom, aj po ich: „Dom. Chata. Les, ktorý sa má znova zazeleniť.“ A potom – po krátkom váhaní – dodala: „A cestu späť, ak by sme sa chceli vrátiť. Kvôli priateľom.“

Obsidián zavibroval. Nieto ako kameň, ale ako struna.

„Ideme,“ povedala Anička.

Chytili sa za ruky – ona, Roman, Romik, Baška – a prekročili prah. Koža opony sa dotkla ich pliec, brána cvakla – a svet sa na okamih nadýchol.

Za oponou dýchla známa vôňa. Lak na drevených schodoch, káva, ktorá niekde v kanvici čakala na zajtrajšok, olej na pántoch, ktorý si pamätá turistov a ich smiech. Bola to ich chata. Bolo to ich leto.

Na terase pofukoval vánok – nie horúci, nie mrazivý. Niečo medzi, čo necháva stromy zeleniť a ľuďom veriť, že zajtrajšok sa dá prežiť. Teplomer ukazoval dvadsaťtri.

Romik zapol mobil. Signál sa vrátil, Wi-Fi zoskočila naspäť do horného rohu, dátum naskočil: 15. august. Nie mínus, nie pred, nie za. Teraz.

Roman si potichu odkašľal. „Tak... Američania to nakoniec zvládli.“

Anička mu stisla ruku. „Nie Američania,“ povedala a pozrela na Bašku. „Správci. A tlmočníci.“

Baška sa usmiala. Ten úsmev mal v sebe toľko radosti, koľko má človek, keď ho prvý raz naozaj počujú.

Z diaľky, spod kopcov, sa ozval tichý, hrdelný spev – melódia, čo sa drží pri zemi a predsa sa dotýka oblohy. Nebol to výkrik „huga buga“, ale niečo širšie, hlbšie – pieseň o tom, že svet je zošitý a že stehy treba občas skontrolovať.

A na stole v izbe – v hrubom hrnci s uhlíkmi – ležal kúsok očadeného papiera, čo nezhořel. Na ňom veta, ktorú si Anička nebude pamätať ako Holmesovu, ale ako svoju:

„Keď hľadáš logiku v nemožnom, zostane ti pravda v možnom.“

3. KAPITOLA – NÁVRATY, KTORÉ SA NEVRÁTIA

Ráno ich privítalo nezvyčajne tichým lesom. Žiadne vtáky, žiadne šumenie listov. Iba jemné, sotva počuteľné tik-tik, ako keď niekde ďaleko kvapká voda. Anička otvorila oči a chvíľu nevedela, kde je – izba chaty vyzerala rovnako, ale mala ten zvláštny nádych „uprataného deja“, ktorý má každá scéna po návrate z dobrodružstva: veci boli na svojom mieste, ale až príliš.

Roman sedel na posteli a čítal správy v mobile. „Tu píšu, že v noci v Bratislave mrzlo. V auguste.“

Anička prevrátila oči. „Roman, prosím ťa...“

„Nie, vážne,“ strčil jej mobil pred tvár. „Ľudia postujú fotky auta so škrabancami na skle – od škrabky na ľad.“

Romik sa už hral k oknu. „Mami,“ zavolať, „pod sa pozrieť.“

Na kamennej ceste pod chatou, presne tam, kde včera začínala ich výprava k šapitó, niekto kameňmi vyskladal symbol stromu s deviatimi čiarami – tri korene, tri vetvy, tri plody. Vyzeral... čerstvo.

„To je od nich,“ povedala Baška potichu, ale s akousi hrdosťou. „Nezabudli.“

Pri raňajkách, ktoré chutili až podozrivo normálne (vajička, chlieb, káva – ale všetko akoby bez chuti),

si Anička všimla na polici pri dverách koženú obruč posiatu drobnými zubami. Nebola tam včera. A na jej vnútornej strane bol neandertálskym písmom vyrytý znak, ktorý ešte nepoznala – niečo ako vlna s troma bodkami.

„Dar,“ povedala Baška. „Od Ghrovej ženy. Znamená ‘drží cestu otvorenú’.“

„Takže... to funguje?“ spýtal sa Romik.

Baška pokrčila plecami. „Asi áno. Ale nie navždy. Treba to... krmiť.“

„Krmiť? Čím?“

„Slovami,“ odpovedala vecne.

Anička prehltna posledný hlt kávy. „Takže keď budeme mlčať, brána sa zavrie?“

„Keď budeme hovoriť zle, tiež,“ dodala Baška tak pokojne, až z toho Aničke prebehol mráz po chrbte.

Na obed sa rozhodli prejsť po kamennej ceste, aby videli, či šapitó stojí. A stálo. Ale inak. Bolo menšie, koža mala farbu popoludňajšieho tieňa a nad vchodom visel malý zvonček z mamutej kosti. Nikde nebolo ani stopy po včerajších lovcoch brán.

Keď sa priblížili, zvonček sa sám od seba rozozvučal. Opona sa nadvihla – a z vnútra vykukol... starý úchylák z chaty. Mal na sebe hrubú kožušinovú vestu, vlasy zviazané šľachou, oči akoby mladšie – a na tvári úškrn, ktorý Anička nenávidela.

„Takže aj ty si prešiel,“ povedala sucho.

„Ja? Ja tu teraz bývam,“ odvetil a rozosmial sa. „Tí chlapi ma tu prijali. Vraj mám talent na rozprávanie príbehov.“

„Aha, takže krmíš bránu,“ poznamenal Roman.

„A čo? Lepšie než sedieť doma,“ pokrčil ramenami.
„A niekedy si zoberiem aj trochu toho tepla... na výmenu.“

Aničke sa zatmelo pred očami. V tej chvíli vedela, že tento chlap je schopný narobiť viac škody než stovka lovcov brán.

Baška vykročila dopredu. „On tu nemá zostať,“ povedala v neandertálčine, ktorú už Anička rozoznala podľa zvláštnych, hrdelných akcentov. Zo stanu vyšli dvaja muži v kožušinách, zobrali starca pod pazuchy a zmizli s ním do tieňa. Zvonček utíchol.

„Takže... hotovo?“ spýtal sa Roman.

„Nie,“ odpovedala Baška. „To bol len prvý deň.“

Večer, keď sedeli na terase a sledovali, ako sa teplomer drží na príjemných dvadsiatich piatich, Romik zbadal v diaľke krátky záblesk – nie blesk, nie reflektor, ale také drobné „cvaknutie“ v oblohe.

„Videli ste to?“

„Brána,“ povedala Baška. „Ale nie naša. Iná. A bližšie, než si myslíme.“

Roman sa uškrnul. „Takže... čo? Zajtra ideme na výlet?“

Aničke sa tentoraz nechcelo protestovať. Len sa usmiala. „Zajtra možno. Ale tentoraz si berieme deku, knihu... a možno aj zopár dobrých slov.“

A v diaľke, kdesi za lesmi, sa ozval tichý hrdelný spev – rovnaký ako včera. Lenže tentoraz sa k nemu pridala aj tenký, zvlnený ženský hlas. Pieseň mala tvar cesty. A tá cesta čakala.

4. KAPITOLA – BRÁNA MEDZI MEČOM A NEÓNOM

Druhý deň začal až podozrivo obyčajne. Slnčné lúče padali na drevenú podlahu chaty, vzduch mal príjemných dvadsaťpäť stupňov, káva voňala ako má – a nikto nečakal, že by sa dnes mohlo stať čokoľvek... až do momentu, keď sa Romik vrátil z dediny s nákupnou taškou.

„Mami...“ položil tašku na stôl a z nej sa vysypalo pár rožkov, maslo, čaj – a medzi tým malý obsidiánový kamienok, lesklý ako ten vo veľkom šapitó.

„Kde si to zobral?“ zdesila sa Anička.

„Ja? Vypadlo mi to z ruky predavačky v potravinách. Len tak, keď mi vydávala drobné. A keď som sa spýtal, čo to je, povedala, že to je reklamný žetón do novootvoreného hypermarketu. Vraj majú ‘interaktívnu atrakciu’.“

Roman sa zatváril, ako keď vie, že sa blíži ďalší cirkus. „Takže... výlet do mesta?“

Baška si obsidián pozorne obzrela. „Toto nie je žetón. To je kľúč. A volá.“

Hypermarket na okraji mesta pôsobil na prvý pohľad úplne normálne – obrovská budova, parkovisko, reklamy na akcie, davy ľudí. Ale vo vnútri... na konci jednej z uličiek s elektronikou stála

„interaktívna zóna“: tmavý stánok s nápisom Time Experience 3D. Pred ním blikala neónová šípka, ktorá ukazovala dnu.

Keď vkročili, vzduch sa zmenil – ochladil, zhustol, zmenil vôňu na kovovú a sladkasto-dymovú. A uprostred stála brána. Nebola z kože ako v dobe ľadovej. Bola z bronzu, ale po okrajoch mala osadené žiarivé neónové trubice, ktoré pulzovali v rytme, aký si Anička pamätala z chrbtového chvenia pri šve na oblohe.

„No toto,“ hlesol Roman. „Bronz a kyberpunk. To už rovno môžu predávať meče so zabudovaným USB.“

Pred bránou stála žena – vysoká, v bronzovej prilbe a plášti, ale na očiach mala neónovo svietiace okuliare a na opasku akési zariadenie so zeleným holografickým displejom. Hovorila jazykom, ktorý znel ako niečo medzi latinčinou a programovacím kódom.

Baška urobila krok dopredu. „Rozumiem jej... čiastočne,“ zamračila sa. „Hovorí, že toto je trhová brána. Že za ňou je miesto, kde sa vymieňajú veci medzi časmi. Ale treba mať ‘platidlo zo sveta návštevníka’.“

Roman prehl'adal vrecká. „Mám päťeurovku.“

„Nie,“ povedala Baška. „Chce niečo, čo neexistuje tam, kam ideš. Čo tam nebude mať cenu – a práve preto má cenu.“

Anička sa rozhliadla. V taške mala balíček keksov, mobil, kľúče... a v knižke so zoznamom potravín

bola zasunutá fotka detí z dovolenky spred troch rokov, keď ešte všetko vyzeralo obyčajne. Vytiahla ju a podala žene. Tá ju vzala, zovrela v dlani a krátko prikývla.

Brána zažiarila.

Za ňou bol trh. Ale nie obyčajný. Stánky z bronzu, plachty z hrubých tkanín, predajcovia v kožušinách – a medzi nimi robotické psy, drony s košíkmi, hologramy ponúkajúce „čerstvo uloveného mamuta“ aj „softvér na čítanie budúcnosti“. V pozadí stáli strážcovia v bronzových zbrojach, ale so svietiacimi kybernetickými implantátmi.

„No... tak toto je absurdné,“ povedala Anička, hoci v tejto rodine to už neznelo ako sťažnosť, ale skôr ako konštatovanie stavu vecí.

Romik sa nadchol pri stánku, kde predávali „dronovú kópiu oštepu“ – malý lietajúci prístroj s hrotom z bronzu, ktorý dokázal uloviť rybu aj na diaľku. Roman sa nechal vtiahnuť do debaty s obchodníkom, ktorý tvrdil, že pozná „skutočných Američanov z budúcnosti“.

Baška medzitým ťahala Aničku za rukáv k zadnej časti trhu. „Počúvaj... títo hovoria, že brána v hypermarkete sa otvorila náhodou. Že to spôsobil niekto z nášho sveta, kto už prešiel viackrát a hrá sa so spínačom.“

„Tipujem, že ten niekto má masťné vlasy a úchylácky úškrn?“ spýtala sa Anička.

Baška kývla. „Áno. Vraj teraz obchoduje s teplom aj chladom ako s komoditou. A že chce ovládnuť všetky brány.“

V tej chvíli sa z reproduktorov nad trhom ozval hlas – známy, nechutne sebavedomý: „Dámy a páni, privítajte nového pána prechodu časov... a pripravte si ponuky.“ A na balkóne z bronzu a neónu sa objavil on – starý chlap z chaty, tentoraz v plášti s vyšitými prekríženými trojuholníkmi a piatimi bodkami.

„Tak,“ povedal Roman a chytil Aničku za ruku. „Myslím, že naše ‘normálne’ leto sa práve skončilo.“

5. KAPITOLA – HONBA ZA BRÁNAMI

Trh v bronzovo-neónovom svete sa ešte stále leskol a hučal, keď z balkóna zmizla jeho postava. Starý chlap, teraz už v úlohe samozvaného „pána prechodu časov“, sa vytratil za oponu, za ktorou sa mihotal zvláštny modrý tieň.

„Tam,“ ukázala Baška. „Cítim to. Otvára inú bránu.“

„Ako to, že to cítiš?“ spýtal sa Romik.

„Neandertálčina nie je len jazyk,“ povedala potichu.

„Je to aj... orientácia. Cítim, kde sa napína čas.“

Roman sa uškrnul. „Fajn. Tak bežme, kým nám ten orientačný kurz nezrušia.“

Prvá brána ich hodila do starovekého Egypta – ale nie takého z učebníc. Tu sa medzi pyramídami preháňali dvojkolesové vozy poháňané solárnymi panelmi, a faraón na balkóne Luxorského chrámu pil zo skleneného pohára so slamkou LED, ktorá menila farbu podľa nálady nápoja.

„Vidím ho!“ zakričal Romik. Úchylák sedel v tieni stánku, kde obchodovali s „pieskom z budúcnosti“ – údajne jemnejším než čokoľvek, čo pozná tento svet. Keď ich zazrel, hodil hrst piesku do malej misky s vodou a voda sa zmenila na hustú, perleťovú hmlu. A v nej sa otvorila brána.

„Za ním!“ skríkol Roman.

Dopadli... do stredovekého Toskánska. Uličky z mačacích hláv, vinice, kováčske dielne – a uprostred námestia rytieri na koňoch, ktorí namiesto kopijí držali v rukách laserové harpúny. Úchylák sedel na terase vinárne, popíjal niečo z hrubého pohára a flirtoval s dvoma ženami v dobových šatách, ktoré mali na hlave VR okuliare.

Keď ho Roman zbadal, vyrazil – ale úchylák iba luskol prstami a zo stola sa vysunul kovový mechanizmus s malým hologramom obsidiánového kameňa. Dotkol sa ho – a brána znovu cvakla.

Tentoraz sa ocitli na vesmírnej stanici. Nula gravitácia, okolo obrovské okná s výhľadom na planétu pod nimi. Plávajúci stánky ponúkali „meteorický prach na dochutenie jedál“, „čierne diery v kapsuliach“ a „domáce kométy“.

„To je choré,“ povedala Anička, keď okolo nej preplával chlapec so zmrzlinou, ktorá sa točila vo vzduchu ako planéta.

„To je paráda,“ opravil ju Roman.

Úchylák tentoraz nebol vidieť – kým Baška neukázala na roh, kde sa vznášal za priehľadným panelom. Niečo tam vyjednával s dvoma bytosťami, ktoré vyzerali ako kríženci delfína a vtáka, a ukazoval im... fotku ich chaty.

„Ten hajzel predáva našu bránu!“ vykrikla Anička.

Keď sa k nemu priblížili, stlačil na opasku malé zariadenie. Brána sa otvorila priamo pred jeho tvárou

– tentoraz mala tvar vysokého vodného stĺpu, ktorý sa leskol ako kvapalnú sklo. Skočil do nej a zmizol.

Padli do doby kamennej – ale rovno do stredu mamutej migrácie. Stovky chlpatých kolosov sa valili stepou a nad nimi lietali drony, ktoré ich počítali a označovali farebnými značkami. V diaľke úchylák – teraz s kožušinou prehodenou cez plecia – bežal k veľkému táboru lovcov, kde mal pripravenú ďalšiu bránu.

„Ako nás môže vždy predbehnúť?“ funel Romik.

„Lebo si už nastavil všetky brány dopredu,“ odpovedala Baška. „Pozná ich poradie. My len reagujeme.“

„Tak ho prekabátíme,“ povedala Anička. „Urobíme niečo, čo neočakáva.“

Keď vošiel do brány, rodina ho tentoraz nenasledovala okamžite. Počkali, kým sa otvor znovu jemne zachvel – a vošli bokom. Nebolo to pohodlné. Brána ich vtiahla, pretočila, akoby ich miešala v kotli... a keď dopadli, stáli pred úchylákom, ktorý práve vyšiel z druhej strany.

„Čo do...?“ zareval a cúvol.

Roman sa uškrnul: „Aha, vtipy držia mosty, pamätáš?“ a zaklapol malý obsidiánový kameň, ktorý včera dostali od Ghrovej ženy, priamo medzi dve

vrstvy brány. Tá sa okamžite „zasekla“ – a už ho nemohla pustiť ďalej.

Úchylák sa obzeral, ale všade okolo nebola žiadna ďalšia brána. Iba svet, ktorý vyzeral ako mix viktoriánskeho Londýna a japonského kyberpunku – ulice s plynovými lampami, ale nad nimi obrovské holografické reklamy na „parný internet“ a „čajové servery“.

„Vy... ste práve zablokovali moju cestu,“ povedal pomaly.

„Nie,“ opravila ho Baška. „Zablokovali sme všetkých tvojich zákazníkov. Teraz sa porozprávame.“

A v tom tichu sa z diaľky ozvalo známe hrdelné volanie „huga buga“... tentoraz akosi bližšie, než by malo byť.

6. KAPITOLA – MESTO VŠETKÝCH BRÁN

Vzduch tu bol ťažký, sladkastý, presýtený parou z nekonečných ventilov a vôňou čaju, ktorý sa miešal s pachom ozónu. Ulice lemovali viktoriánske tehlové budovy, ale ich strechy sa trblietali neónovými bilbordmi, ktoré v rytme blikajúceho svetla ponúkali „Parný internet“, „Mechanické sushi“ a „Kaviarne s cestovaním v čase od 3 libier za hodinu“.

Na križovatkách stáli lampy, ktoré namiesto sviečok mali vo vnútri miniatúrne teslové cievky, od ktorých preskakovali drobné iskry. Každá lampa mala v päte malý bronzový panel – a na ňom symbol prekrížených trojuholníkov s piatimi bodkami.

„To sú značky brán,“ povedala Baška. „Každá vedie do iného času.“

„Koľko ich tu je?“ spýtal sa Romik.

Baška sa rozhládla. „Možno... všetky.“

Roman sa tváril nadšene. „Tak to je raj! Ráno do starovekého Egypta, na obed na mamuta, večer na Mars.“

Anička ho prebodla pohľadom. „Ale aj peklo. Kým ich niekto nereguluje, môžu si brať, čo chcú, a miešať svety, kým sa všetko nezrúti.“

Úchylák stál opodiaľ, ruky vo vreckách kabáta, tvár poblednutá. Už sa neusmieval. „Toto mesto bolo kedysi prístavom,“ povedal potichu. „Ale keď prišli

brány, zmenilo sa na trh. Každý si myslel, že to je sloboda. Kým si niekto nevšimol, že čím viac sa chodí, tým rýchlejšie sa mení všetko – aj samotný čas.“

„A ty si si z toho spravil biznis,“ odsekla Anička.

„Biznis je len spôsob prežiť,“ pokrčil plecami. „Ale máte pravdu... možno to už zašlo ďaleko.“

Na konci hlavnej ulice sa týčila Veža prechodu – obrovská kovovo-tehlová stavba, ktorá mala namiesto okien veľké portály brán, zoradené do kruhu. Každý portál žiaril inou farbou, na každom sa mihotali obrazy iných svetov – ľadová tundra, rušný trh v roku 3050, dvor renesančného kráľa, futuristická pláž s dvoma slnkami.

Pred vežou stáli strážcovia – vysoké postavy v dlhých kabátoch, na tvárach masky so zabudovanými monoklami. Keď rodinu zbadali, jeden z nich pristúpil bližšie.

„Ste tu noví,“ povedal kovovým hlasom. „Vstup do veže majú len tí, čo rozhodnú: zavrieť alebo spravovať.“

„A ak zvolíme spravovať?“ spýtal sa Roman.

„Budete strážcami. Nastavíte pravidlá. Dohliadnete, aby brány dávali a nebrali príliš.“

„A ak zavrieme?“ spýtala sa Anička.

„Brány sa zatvoria navždy. Všetky. Už žiadne cesty, žiadne výmeny. Každý svet zostane s tým, čo má.“

Romik preglgol. „Takže... ak zavrieme, už nikdy nevidíme Ghra a jeho rodinu.“

Baška sa zamračila. „A oni už nikdy nevidia oheň.“

Vo veži bolo ticho, iba jemný hukot mechanizmov. Na kruhovom pódiu v strede stál hlavný obsidiánový kameň – taký veľký, že by ho sotva objali traja ľudia naraz. Jeho povrch sa hýbal – nie ako voda, skôr ako mapa, ktorá sa sama prepisuje.

Keď sa ho Baška dotkla, obrazy sa zrýchlili. Zobrazili všetky miesta, kde rodina už bola – chata, mamutia planina, bronzovo-neónový trh, Egypt, vesmírna stanica – a desiatky ďalších, kam by ešte mohli ísť. Potom sa obrazy začali prepadať do seba – ako keby brány už neudržali svoje hranice.

„Rozpadá sa to,“ povedala Baška. „Ak sa nerozhodneme, čoskoro sa všetky svety začnú miešať... a nebude cesta späť.“

Roman stisol Aničkine rameno. „Tak čo? Chceš byť šéfkou všetkých brán?“

Anička sa zasmiala, ale v očiach mala váhu rozhodnutia. „Nejde o mňa. Ide o to, či je lepšie zatvoriť dvere... alebo ich nechať otvorené, ale so zámkom a kľúčom.“

Úchylák pristúpil k nim. Už sa netváril ako protivník, skôr ako človek, ktorý vie, že tiež bude musieť niesť následky. „Ak sa rozhodnete pre správu... ja ostanem. Môžem robiť to, čo viem – obchodovať – ale pod vašim dohľadom. Nie proti vám.“

Baška sa pozrela na rodičov. „Ja chcem, aby ostali otvorené. Ale len ak sa budú držať pravidiel. Inak... nech radšej zmiznú.“

Keď Anička položila obe ruky na obsidián, kameň sa rozžiaril jemným teplým svetlom. V mysli cítila, ako sa brány „nastavujú“ – pomalšie, opatrnejšie, s intervalmi, ktoré nechajú svetom dýchať. A zároveň, akoby sa v jej hlave otvorila mapa – nie papierová, ale živá, pulzujúca.

„Hotovo,“ povedala, keď kameň stíchol. „Brány ostávajú. Ale budú mať strážcov. A prvým pravidlom je: nič sa neberie bez toho, aby sa dalo niečo naspäť.“

„A druhé?“ spýtal sa Roman.

Aničkin úsmev bol pokojný, ale pevný. „Žiadny predaj horúčavy ani chladu. Ani pre Američanov.“

Strážcovia prikývli. Úchylák ustúpil. Baška sa usmiala. A vo veži sa ozvalo známe hrdelné „huga buga“ – tentoraz z každej brány naraz, akoby všetky svety naraz prijali rozhodnutie.

7. KAPITOLA – ROK STRÁŽCOV

Ubehol rok, odkedy vo veži prechodu položila Anička ruky na obsidiánový kameň a prijala rozhodnutie, ktoré zmenilo stovky svetov.

A za ten rok sa zmenilo všetko – ale nie tak, ako by si ktokoľvek myslel.

Ich drevená chata sa stala centrálnou stanicou strážcov. Na prvý pohľad vyzerala stále ako obyčajné miesto na dovolenku – balkón s výhľadom na les, reštauračná terasa, izby s dreveným nábytkom. Ale pod chatou, v miestnosti, ktorá predtým slúžila ako pivnica na víno, sa nachádzala malá bránová sieň.

Namiesto desiatok brán tu stál jediný obsidián – hlavná „poštová schránka“ všetkých svetov. Každý deň sa otvorila len trikrát, presne podľa pravidiel, ktoré si rodina sama nastavila. A vždy len pre tých, ktorí rešpektovali výmenu: niečo priniesť, niečo zobrať, nič neukradnúť.

Roman si spravil z tejto práce životnú náplň. Ráno mal kávu, popoludní inventúru „importov“ a večer sedel na terase a písal si do hrubého zošita, čo ktorý svet poslal:

- Doba ľadová: 5 kusov sušeného mamutieho mäsa, 2 nové kožušiny (použitú), 1 kamenný nôž.

- Kyberpunkové Japonsko: 3 čajové servery s programovateľnou arómou, 1 holografický bonsaj.
- Staroveký Egypt: 2 amulety z modrého kameňa, 1 nádoba piesku, ktorý nikdy nezhorí.

Romik sa stal mapárom brán. Na stene v izbe mal zavesenú obrovskú mapu, kde každú bránu značil malou ikonou – a vedľa písal, kedy sa otvorí a čo sa dá očakávať. Za ten rok sa naučil spájať svety podľa ich „podpisov“: vôňa, teplota, typ zvuku pri otvorení.

Baška bola tlmočnicou a radkyňou. Jej neandertálčina sa za rok stala taká plynulá, že Ghr a jeho rodina si ju pozývali na „porady kmeňov“. Ale pridala aj ďalšie jazyky – pár mesiacov strávila v renesančnej Florencii a vrátila sa s taliančinou, ktorú hovorila s ľahkým, hrdelným akcentom z doby kamennej. A v kyberpunkovom svete sa naučila „kódovú reč“ – zmes slov a algoritmov, ktorou obchodníci komunikovali cez hologramy.

A Anička? Tá bola strážkyňou rozhodnutí. Každú výmenu schvaľovala, riešila spory a – keď bolo treba – zatvárala brány pred tými, ktorí porušili pravidlá. Raz to bol obchodník z vesmírnej stanice, ktorý sa pokúsil prepašovať „čiernu dieru v kapsuli“ do stredovekého sveta (čo by zničilo polovicu jeho krajiny). Inokedy lovec z doby bronzovej, ktorý chcel preniesť laserovú zbraň na mamutiú pláň.

Vždy však platilo prvé pravidlo: nič sa neberie bez toho, aby sa dalo niečo naspäť.

A čo úchylák? Prekvapivo, držal sa pravidiel. Dostal rolu dohliadača na trhoch, čo znamenalo, že jeho reči a vymýšľanie „fantastických obchodov“ konečne niekomu slúžili. Občas sa snažil vrátiť k starým zvykom, ale Baška ho vždy odhalila – a Ghr mu pohrozil kyjakom.

Na výročie ich rozhodnutia sa v bránovej sieni zišli hostia z rôznych svetov: Ghr s rodinou, kyberpunkový obchodník so sushi servermi, egyptský amuletár, renesančný maliar a dokonca aj delfino-vtáčí pár z vesmírnej stanice.

Priniesli dar: malý obsidiánový prívesok so symbolom stromu s deviatimi čiarami. „Aby ste si pamätali,“ povedal Ghr, „že cesta má korene, vetvy aj plody.“

Aničke sa v hrdle zadrhol dych. Pozrela na Romana, Romika, Bašku – a vedela, že nech už prídu akékoľvek ďalšie absurdné dobrodružstvá, ich rodina sa nestratí. Lebo majú svoj strom. A v ňom všetky cesty.

Z diaľky, niekde z brány, ktorú dnes neotvorili, sa ozvalo hrdelné „huga buga“. Ale tentoraz to znelo ako pozdrav.

